

ГЕРАЛЬДЫЧНАЕ СУЗОР'Е

GWIAZDOZBIÓR HERBÓW

У канцы XIV ст. у Вялікім княстве Літоўскім (ВКЛ) пачалі ўзнікаць буйныя латыфундыі. Разам з гарадамі, мястэчкамі, сялянскімі дымамі яны належалі магнацкім родам — нашчадкам былых удзельных князёў. Прадстаўнікамі магнацкіх родаў (асабліва ўплывовыя — Агінскія, Астрожскія, Алелькавічы, Гальшанскія, Гаштольды, Радзівілы, Сапегі, Сангушкі, Завішы, Хадкевічы, Храптовічы, Тышкевічы і інш.) утваралі эліту тагачаснай феадальнай дзяржавы, у складзе якой былі і землі Беларусі, захоўвалі сваю гегемонію ў ёй на працягу некалькіх стагоддзяў і, уласна кажучы, вызначалі напрамкі развіцця ВКЛ, тварылі яго гісторыю. Яны займалі ў княстве вышэйшыя пасады, мелі свае войскі, вельмі шанавалі свае традыцыі, родавыя карані і стасункі і таму лічылі за абавязак і гонар увасабляць усё гэта ў візуальных адпаведніках — гербах родавых і асабістых. На Беларусі вядома цэлае сузор'е такіх гербаў, якія не толькі адлюстроўваюць гістарычныя повязі, родасныя адносіны магнацкіх родаў і іх выдатных прадстаўнікоў, але і маюць высокую мастацкую вартасць.

У гэтую падборку ўвайшлі ўзноўленыя выявы гербаў як вельмі знакамітых, так і менш уплывовых, але значных у жыцці ВКЛ, асоб.

W końcu XIV st. w Wielkim Księstwie Litewskim zaczęly powstawać bujne latyfundie. Razem z miastami, miasteczkami, wiejskimi dzielnicami one należaly do dynastii magnackich potomkov wczesnych książąt dzielnikowych. Przedstawicėlie dinastii magnackich (zwlaszcza wplywowo Ogynsky, Ostrożscy, Olelkiewiczy, Holszańscy, Hosztoldy, Radziwielowie, Sapiehi, Sańhuszki, Zawiszy, Chodkiewiczy, Chraptowiczy, Tyszkiewiczy i inn.) stanowili elitę tam tego państwa feodalnego, w ktorym byly i ziemie bialoruskie, zachowali swoję hegemonię w nim w ciągy kilka stuleci i właściwie wydzielili kierunki rozwoju WKL, tworyli go historię. Oni zoymowali w księstwie posady najwyższe, mieli swoje wojska, bardzo szanowali swoje korzenia dynastyczne i stosunki i dlatego liczyli swojim obowązkiem i honorem wcieleśnic to wszystko przez ekwiwalenty wisualne—herby dynastyczne i osobiste. Na Bialorusi jest caly gwiazdozbior takich herbow, ktore nie tylko pokazywaję związki historyczne, stosunki dynastii magnackich i ich wybitnych przedstawicieli, ale i maya wysoka wartosć kulturowa. Do tego zbiora herbow nalegą reconstrukcje herbow osob bardzo znatny, a też osob meniej wplywowych, ale mimo to waznych w życiu WKL.

Герб Адама
Казіміра
Чартарыйскага

Герб Адама Чартарыйскага (1734–1823), князя на Клевані і Жукаве, кандыдата на трон Рэчы Паспалітай, дзяржаўнага і ваеннага дзеяча ВКЛ, генеральнага старосты падольскага, фельдмаршала аўстрыйскага.

Herb Adama Czartoryskiego (1734—1823), księży na Klewani, Źukowie, kandidata na krolewstwo Rzeczy Pospolitej, panstwowego i wojennego dziejacza WKL, feldmarszalka austriackego.

Герб Яна Альбрэхта Радзівіла

Герб Яна Альбрэхта Радзівіла (1591−1626), князя на Алыцы і Нясвіжы, ардыната клецкага, старосты упіцкага.

Herb Jana Albrechta Radziwilla (1591—1626), księży na Alyce i Nieswiży, ordynata kleckiego, starosty Upickiego.

Герб Яна Караля
Хадкевіча

Герб Яна Караля Хадкевіча (1560−1621), графа на Шклове, Мышы і Быхаве, старосты жмудскага, дзерпцкага, любашанскага, адміністратара зямлі інфлянцкай і вялікага гетмана ВКЛ.

Herb Jana Karola Hodkiewicza (1560—1621), hrabi na Szklowie, Myszy i Bychowie, starosty Źmudskiego, Dzierptskiego, Lubaszanskiego, administratorza ziemi inflanskiej, welkiego hetmana WKL.

Герб Юзэфа
Генрыка Борха

Герб графа Юзэфа Генрыка Борха (1764–1835), віцебскага губернскага маршала.

Herb hrabia Josefa Henryka Borcha (1764—1835), marszalka vitebskiego.

Герб Яна Ўладзіслава Сангушкі

Герб Яна Уладзіслава Сангушкі з княжацкага роду герба «Пагоня» ў ВКЛ і Рэчы Паспалітай (15−18 ст.), князя на Ковелі.

Herb Jana Wladislawa Sanhuszki z dynasti herba «Pagonia» w WKL i Rzeczy Pospolitej (15-18 st.), ksęży na Koweli.

Герб Ігнацы
Якуба Масальскага

Герб Ігнацы Якуба Масальскага (1726–1794) з княжацкага роду ўласнага герба «Масальскі», прадстаўнікі якога ў 14–17 ст. валодалі землямі і маёнткамі на Смаленшчыне, у Маскоўскім княстве і інш, належалі да ліку палітычных і грамадскіх дзеячоў ВКЛ і Масковіі.

Herb Ignacy Jakuba Mosalskiego (1726–1794) z dynastii księskiej herba wlasnego «Mosalski», ktorego przedstawiciele mieli ziemie i majątki na Smolenszczynię, w księstwie Moskowskem i innych, należali do kręgu dziejaczy politycznyh i spotecznych WKL i Moskowii.

Герб Бенедыкта Марыконі

Герб Бенядыкта Марыконі, вялікага пісара ВКЛ, кавалера ордэнаў Белага Арла і Св. Станіслава.

Herb Benedikta Marykoni, wielkiego pisarza WKL, kavalera ordenow Bialego Orzela i Sw. Stanislawa.

Герб Льва Сапегі

Герб Льва Сапегі (1557–1633), вялікага пісара ВКЛ, канцлера, вялікага гетмана ВКЛ, ваяводы віленскага, старосты магілёўскага, брэсцкага, слонімскага і інш.

Herb Lwa Sapiehi (1557–1633), pisarza wielkiego WKL, kanclera, hetmana wielkiego WKL, wojewody wilenskiego, starosty mogilewskiego, brześćskiego, slonimskiego i inn.

Герб
Караля Станіслава
Радзівіла

Герб Караля Станіслава Радзівіла (1734–1790), дзяржаўнага дзеяча ВКЛ, мечніка, ваяводы віленскага, ардыната нясвіжскага і алыцкага. Валодаў таксама Слуцкам, Капылём, маёнткамі на Украіне, у Літве, Польшчы.

Herb Karola Stanislawa Radziwila, miecznika, wojewody wilenskiego, ordynata nieswiźskiego i olickiego. Panowal też na zemiach Sluckich, Kopylskich, mial majątki na Ukraine, Litwie, w Polsce.

Герб Крыштофа
Завішы

Герб Крыштофа Завішы (каля 1600–1670), пісара літоўскага, старосты менскага і браслаўскага, вялікага маршалка надворнага, кашталяна віленскага. Валодаў маёнткамі ў заходняй, паўночнай і цэнтральнай Беларусі.

Herb Krzysztofa Zawiszy (okolo 1600—1670), pisarza litewskiego, starosty menskiego i braslawskiego, wielkiego marzhalka dwoskiego, kaźstelana wilenskiego. Mial majątki na zahodzi, polnocy i w centru Bialorusi.

Герб Томаша
Сапегі

Герб Томаша Сапегі (1598–1646), ваяводы вендэнскага, старосты гайенскага.

Herb Tomasza Sapiehi (1598—1646), wojewody wędenskiego, starosty hajenskiego.

Герб Людвікі Караліны Радзівіл

Герб Людвікі Караліны Радзівіл (1667−1695), маркграфіні брандэнбургскай, княгіні на Біржах, Дубінках, Слуцку, Копысі, Любчы, Смалявічах, Койданаве і інш., панны на Невелі і Себежы.

Herb Ludwiki Karoliny Radziwilonny (1667—1695), markhrabiny Brandenburskiej, ksęnźny w Birźach, Dubinkach, Slucku, Kopysi, Lubczy, Smolewiczach, Kojdanowie i inn., a teź na Neveli i Sebieży.

Герб Міхала
Казіміра Агінскага

Герб Міхала Казіміра Агінскага з Казельска (1730–1800), чашніка літоўскага, пісара польнага літоўскага, ваяводы віленскага, вялікага гетмана ВКЛ. Жыў у Пецярбургу, Варшаве, Слоніме, Францыі. Меў маёнткі ва Усходняй Беларусі. У Слоніме заснаваў тэатр, капэлу. Пабудаваў Агінскі канал паміж Ясельдай і Шчарай.

Herb Michala Kazimierza Oginskiego z Kazelska (1730—1800), chashnika litevskiego, pisarza litewskiego, wojewody wileńskiego, hetmana wielkiego WKL. Mieszkal w Peterburgu, Warszawie, Slonimie, Francji. Mial majątki na Bialorusi wschodniej. Zalozyl teatri I kapel w Slonimie. Pobudowal kanal Oginski między Jaselda a Szcrarą.

ГЕРАЛЬДЫЧНАЕ СУЗОР'Е

Камплект паштовак на беларускай і польскай мовах

Выявы гербаў з'яўляюцца прадметам аўтарскага права.
Усялякае іх выкарыстанне без згоды праваўладальніка забараняецца.

Мастак-геральдыст А. Леўчык
Камп'ютарны дызайн А. Нячай

Выдавец і паліграфічнае выкананне: УП "Мінская фабрыка каляровага друку".
220024, г. Мінск, вул. Каржанеўскага, 20. Тыраж 3000 экз.